

Tilskotsordningar for 2012

Ordningane omfattar områda naturforvaltning, friluftsliv, kulturminnevern, forureining og internasjonale miljøtiltak

Miljøvernstyresmaktene set årleg i verk ei rad tiltak for å betre miljøtilstanden i Noreg. Det er oppnådd mykje i det nasjonale miljøvernarbeidet, men ein står framleis overfor betydelege utfordringar. For å lykkast med miljøvernarbeidet må styresmaktene samarbeide med andre aktørar. Medverknad frå stat og kommune, private verksemder, organisasjonar og einskildpersonar må til om ein skal løyse morgondagens miljøutfordringar. For å stimulere til ein slik brei medverknad gir Miljøverndepartementet ymse former for stønad og tilskot til tiltak som blir sette i verk av kommunar, organisasjonar, private verksemder og privatpersonar. Rundskrivet gir orientering om Miljøverndepartementet sine tilskotsordningar som er opne for søknad frå kommunar og interkommunale organ, lokale, regionale og lokale organisasjonar og lag, einskildpersonar, private verksemder og forskingsorganisasjonar.

Rundskrivet gir omtale av kva for retningsliner, søknadsfristar, kriterium o.a. som gjeld for den einskilde tilskotsordninga. Nærare råd og rettleiing kan ein og få ved å kontakte fylkesmannen, fylkeskommunen eller Riksantikvaren.

Vi tek atterhald om at Stortinget vedtek alle ordningane.

Oslo, oktober 2011

Med helsing

Miljøvernministeren

Tilskot til naturforvaltningstiltak

Alle søknader unntatt søknader om tilskot til kalking, skal fremjast gjennom det nettbaserte søknadssystemet til Direktoratet for naturforvaltning. Søknader om tilskot til kalking skal framleis skje på papir jf. omtale nedanfor.

Tilskot til fiskeformål (Kap. 1425 post 70)

Mål for ordninga og målgruppe

Målet for tilskotsordninga er å medverke til forvaltning og tiltak knytte til berekraftig bruk av bestandar av laks, sjøaure og sjørøye som det kan haustast av - til beste for fiskarar og rettshavarar. Tilskot kan gjevast til investeringar, særskilte driftsutgifter til fiskefremjande føremål, anvend forskning og overvaking. Midlane kan òg nyttast til tiltak som er direkte retta mot rekruttering eller stimulering til laksefiske. Målgruppe for ordninga er private organisasjonar og lag, t.d. fiskarlag, grunneigarlag og jeger- og fiskarforeiningar. I tillegg kan forskingsinstitusjonar og landsdekkjande organisasjonar, kommunar og interkommunale organ søkje om tilskot.

Kva for tiltak kan få tilskot

Tiltak som kan få tilskot er:

- Kultiveringstiltak
- Tiltak for å betre tilgangen til fiske for allmenta og moglegheiter for fiske.
- Tiltak retta mot rekruttering eller stimulering til laksefiske.
- Forvaltningsrelaterte forskings-, utgreiings- og overvakingssprosjekt som kan medverke til at stammer av anadrome laksefisk blir tatt vare på og at fiskeressursane blir betre utnytta.
- Driftsplanlegging

Ein føresetnad for å få tilskot til driftsplanlegging er at opplegget er i samsvar med rettleiingsmateriellet som Norske Lakseelver og Noregs Skogeigarforbund har gjeve ut. Vidare skal brukarorganisasjonane og offentleg forvaltning (vanlegvis kommunen) få høve til å delta aktivt i arbeidet.

Driftsplanlegging kan òg finansierast med bygdeutviklingsmidlar, og prosjekt der ein kan oppnå samfinansiering vil bli prioriterte.

Kor skal søknaden sendast

Direktoratet for naturforvaltning sitt [søknadssystem på internett](#) skal nyttast. Søknader på fylkesnivå adresserast til fylkesmannen i det fylket søknaden gjeld. Søknader frå forskingsinstitusjonar og sentralorgan i landsdekkjande organisasjonar skal adresserast til Direktoratet for naturforvaltning.

Søknadsfrist og sakshandsaming

Søknadsfristen er 15. januar 2012.

Fylkesmannen handsamar søknadene frå lokale lag og organisasjonar, kommunar og organisasjonar på fylkesnivå innafor ei budsjettamme fastsett av Direktoratet for naturforvaltning. Sjølv godt kvalifiserte søknader kan bli heilt eller delvis avslått grunna manglande budsjettmidlar. Direktoratet for naturforvaltning handsamar søknader frå forskingsinstitusjonar og sentralorgan i landsdekkjande organisasjonar. Alle søkjarar skal få svar innan 15. mars 2012.

Krav til innhald i søknaden

Direktoratet for naturforvaltning sitt søknadssystem på internett skal nyttast. Rett utfylling i dette systemet oppfyller kravet til innhald i søknaden.

Dersom søknaden inneheld fleire prosjekt, må kvart prosjekt spesifiserast.

I tillegg kan fylkesmannen krevje at søknaden er basert på ein ferdig driftsplan eller stille som vilkår at driftsplan blir utarbeidd. Søknaden skal også dokumentere at tiltak som inneber fysiske inngrep i naturen er i samsvar med godkjend kommunal plan, eller godkjend ved eit kommunalt vedtak før det blir søkt om tilskot.

Søknader om tilskot til tekniske fiskeforsterkingstiltak skal innehalde opplysningar om området der tiltaket er lokalisert, mellom anna geografisk namn, vassdrag og arealkategori i kommuneplan eller reguleringsplan.

Søknader om tilskot til fiskekultiveringstiltak og tekniske fiskeforsterkingstiltak må ha lagt ved løyve frå grunneigar, fråsegn frå kommunen og løyve frå fylkesmannen, jf. «[Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag](#)» av 15.11.2004.

Tilskot til viltformål (Kap. 1425 post 71)

Mål for ordninga og målgruppe

Målet for tilskotsordninga er å medverke til å gjennomføre oppgåver innan viltforvaltninga og tiltak i regi av einskildpersonar, lag og organisasjonar der tiltaket har ein regional, interkommunal eller nasjonal karakter. Målgruppe for ordninga er private organisasjonar og lag, t.d. grunneigarlag og jeger- og fiskarforeiningar. Også sentralorgan i landsdekkjande organisasjonar og forskingsinstitusjonar kan søkje om tilskot.

Kva for tiltak kan få tilskot

Tiltak som kan få tilskot er:

- Kartlegging av viltressursane/viltet sine leveområde og viltinteresser i kommunar og regionar.
- Innarbeiding av viltet sine leveområde og viltinteresser i kommunale planar etter plan- og bygningslova.
- Iverksetjing av tiltak der føremålet er betre bestandsoversyn.
- Oppretting og drift av lokale samarbeidsråd.
- Deltaking i rettshavarane sitt driftsplanarbeid.
- FoU og studentoppgåver.
- Tilrettelegging, organisering og informasjon om jakt og høve til jakt.
- Andre særleg prioriterte viltføremål.

Søknader om tilskot til tiltak som er forankra i ein driftsplan vil bli prioriterte.

Kor skal søknaden sendast

Direktoratet for naturforvaltning sitt [søknadssystem på internett](#) skal nyttast. Søknader på fylkesnivå adresserast til fylkeskommunen eller fylkesmannen i det fylket søknaden gjeld på følgjande måte:

- Søknader knytte til hjortevilttiltak (kap 1425 post 71.1 Tilskot til viltformål, Hjortevilttiltak) skal adresserast til fylkeskommunen.
- Søknader knytte til villreintiltak (kap 1425 post 71.2 Tilskot til viltformål, Villreintiltak) skal adresserast til fylkesmannen.
- Søknader knytte til lokale vilttiltak (kap 1425 post 71.3 Tilskot til viltformål, Lokale vilttiltak mv.) skal adresserast til fylkeskommunen når søknaden gjeld arter det kan haustast av, og til fylkesmannen når søknaden gjeld truga eller sårbare arter eller arter det ikkje kan haustast av.

Søknader frå forskingsinstitusjonar og sentralorgan i landsdekkjande organisasjonar skal adresserast til Direktoratet for naturforvaltning.

Søknadsfrist og sakshandsaming

Søknadsfristen er 15. januar 2012.

Fylkeskommunen og fylkesmannen handsamar søknadene på fylkesnivå innafor ei budsjetttramme fastsett av Direktoratet for naturforvaltning. Sjølv godt kvalifiserte søknader kan bli heilt eller delvis avslått på grunn av manglande budsjettmidlar. Direktoratet for naturforvaltning handsamar søknader frå forskingsinstitusjonar og sentralorgan i landsdekkjande organisasjonar. Alle søkjarar skal få svar innan 15. mars 2012. Søknader som blir handsama sentralt av Direktoratet for naturforvaltning kan kome til å få svar noko seinare, men skal som regel vere ferdig handsama innan 15. april 2012.

Krav til innhald i søknaden

Direktoratet for naturforvaltning sitt søknadssystem på internett skal nyttast. Rett utfylling i dette systemet oppfyller kravet til innhald i søknaden.

Dersom søknaden inneheld fleire prosjekt, må kvart prosjekt spesifiserast.

Tilskot til kalking og lokale fiskeformål (Kap. 1427 post 70)

Mål for ordninga og målgruppe

Målet med tilskotsordninga er å redusere negative verknader på naturmangfaldet i vassdrag som følgje av sur nedbør og andre alvorlege menneskeskapt trugsmål. Tilskotsordninga skal nyttast til å avdekkje behov for nye tiltak eller gi grunnlag for innsats som kan redusere behovet for kalking i Noreg. Målgruppe for ordninga er private organisasjonar og lag, t.d. grunneigarlag og jeger- og fiskarforeiningar. Forskingsinstitusjonar og landsdekkjande organisasjonar, kommunar og interkommunale organ kan òg søkje om tilskot.

Kva for tiltak kan få tilskot

Tiltak som kan få tilskot er:

- Kjøp, transport og spreiding av kalk.
- Tekniske installasjonar for dosering av kalk.
- Informasjon om verknader av utførte tiltak og rettleiing om kalking i vatn og vassdrag.
- Fiskekultiveringstiltak og andre tiltak for å styrkje fiskebestandane i kalka vassdrag.

Tilskot blir gitt til prosjekt i område der tolegrensa for menneskeskapt forsurening er overskriden. Mellom anna vil førekomst av organismar og fiskeslag som er følsame for forsurening bli vurdert ved prioritering av prosjekt. Eit vilkår for tilskot er at fiske i området blir opna for allmenta etter

retningslinjer gitt av miljøvernstyresmaktene, og at søkeren medverkar med ein viss eigeninnsats. Eksempel på eigeninnsats er delfinansiering, dugnadsarbeid og kultiveringstiltak.

Kor skal søknaden sendast

Søknader frå organisasjonar og lag på kommunenivå skal fremjast til kommunen. Søknader om tiltak som omfattar fleire kommunar skal sendast til ein av dei involverte kommunane. Søknader frå kommunar og organisasjonar på fylkesnivå skal sendast til fylkesmannen i det fylket søknaden gjeld. Søknader frå forskingsinstitusjonar og sentralorgan i landsdekkjande organisasjonar skal sendast til Direktoratet for naturforvaltning.

Søknadsfrist og sakshandsaming

Søknadsfristen for lag og organisasjonar på kommunenivå er 15. desember 2011. Søknadsfristen for kommunar, lag og organisasjonar på fylkesnivå, og forskingsinstitusjonar og sentralorgan i landsdekkjande organisasjonar er 15. januar 2012.

Kommunen tek imot og vurderer søknader frå lokale lag og organisasjonar, og sender søknadene med ei tilråding om prioritering til fylkesmannen saman med eventuelle søknader frå kommunen sjølv eller på vegne av fleire kommunar. Fylkesmannen handsamar søknadene frå lokale lag og organisasjonar, kommunar og organisasjonar på fylkesnivå innafor ei budsjetttramme fastsett av Direktoratet for naturforvaltning. Sjølv godt kvalifiserte søknader kan bli heilt eller delvis avslått grunna manglande budsjettmidlar. Direktoratet for naturforvaltning handsamar søknader frå forskingsinstitusjonar og sentralorgan i landsdekkjande organisasjonar. Alle søkerar skal få svar innan 15. mars 2012.

Krav til innhald i søknaden

Søknader om tilskot til kalking skal framleis skje på papir.

Krav til innhald i søknaden er:

I. Krav til identifikasjon av søker

- Namn, adresse, eventuelt kontaktperson.
- Telefonnummer.
- Bankkontonummer, eventuelt organisasjonsnummer i Brønnøysundregisteret.

II. Krav til fagleg omtale av prosjektet/tiltaket som det blir søkt om tilskot til:

- Mål med prosjektet, kven har nytte av prosjektet.
- Venta resultat.
- Korleis prosjektet er planlagt gjennomført.
- Samarbeidspartnarar.
- Framdriftsplan for prosjektet.
- Kva for faglege føresetnader søker har for å gjennomføre prosjektet.

III. Krav til økonomisk omtale av prosjektet:

Utgifter spesifisert på:

Drift:

- Løn inkl. arbeidsgjevaravgift.
- Forbruksmateriell.

- Reiser, transport, opphald.
- Konsulenthjelp.
- Husleige og andre leigeutgifter.
- Skattar, avgifter (anna enn arbeidsgjevaravgift).

Investeringar:

- varige driftsmidlar.
- anna.

Finansiering spesifisert på:

- Miljøverndepartementet/fagdirektorat.
- Andre departement/direktorat.
- Tilskot frå kommunen.
- Anna spesifisering .

Søknaden skal grunngi behovet for tiltaket (kjemisk og biologisk forsurningsutvikling og forsurningsstatus). Det skal opplysast om kva verknader ein ventar av tiltaket og om det trengst eventuelle fiskekultiveringstiltak. Søknaden skal òg stadfeste at eit eventuelt fiske vil vere tilgjengeleg for publikum og klarleggje om tiltaket har positive verknader for friluftslivet. I tillegg skal søknaden gi eit oversyn over eventuelle andre forureiningskjelder og tekniske og fysiske inngrep knytte til vassdraget. Søknaden skal òg innehalde kalkingstekniske vurderingar som verknad på nedstraums liggjande lokalitetar og tilrettelegging for maskinell kalking. Fylkesmannen kan krevje at søknaden er basert på ein ferdig driftsplan eller stille som vilkår at driftsplan blir utarbeidd.

Dersom søknaden gjeld vidareføring av eit eksisterande kalkingstiltak, skal ein rapport om status for dette tiltaket leggjast ved søknaden.

Nokre fylke har eigne skjema for søknader frå lokale organisasjonar/lag og kommunar, og for rapportering av status. Desse kan ein få hos fylkesmannen i det fylket søknaden gjeld.

Tilskot til førebyggjande og konfliktdempande tiltak i rovviltforvaltninga (Kap. 1427 post 73)

Mål for ordninga og målgruppe

Målet med tilskotsordninga er å sikre iverksetjing av verksame førebyggjande og konfliktdempande tiltak for å avgrense dei skadar rovvilt kan gje på husdyr og tamrein, samt ulemper i høve til lokalsamfunn og i høve til andre grupper. Primær målgruppe er husdyreigarar og reineigarar, kommunar og lokalsamfunn. Lokale, regionale og landsomfattande organisasjonar og forskingsinstitusjonar kan òg søkje om tilskot.

Kva for tiltak kan få tilskot

Ein føresetnad for å gje tilskot til husdyr- og tamreineigarar er at tiltaka med stort sannsyn kan ventast å ha ein direkte tapsreduserande verknad. Dette inneber at tiltak som t.d. omfattar utvida tilsynsaktivitet aleine ikkje skal støttast økonomisk. Tiltak som omfattar fellesløysingar med fleire besetningar, heile beitelag, sankelag m.v. skal prioriterast for tilskot framfor tiltak i den einskilde besetning.

Føljande tiltak retta mot husdyr kan få tilskot:

- a) Tidlegare sanking av sau.
- b) Forsinka slepp på beite.
- c) Flytting av sau.
- d) Overgang til andre saueraser eller anna småfehold.
- e) Tidleg lamming og tidleg slakting.
- f) Intensiv gjeting av sau, t.d. kombinert med bruk av gjetarhund og nattkve.
- g) Bruk av voktarhund.
- h) Styrt bruk av område ved hjelp av gjerde (t.d. "rovdyrsikre" gjerde).
- i) Bruk av tekniske tiltak.
- j) Ekstraordinært tilsyn. Med dette meiner ein iverksetjing av intensivt tilsyn/gjeting straks det er oppdaga rovdyrskadar, samt at dette blir utført kveld, natt og morgon.
- k) Prosjekt der utvida tilsyn er ein naudsynt del av ei kombinasjonsløyising.
- l) Kombinasionar av tiltak som er nemnde ovafor.
- m) Andre tiltak som fell inn under målet med ordninga.

Føljande tiltak retta mot tamrein kan få tilskot:

- a) Kartlegging av taps- og strukturtilhøve i reinbeitedistrikt med spesielt store tap.
- b) Fôring av rein i område med store rovvilttap vår og vinter.
- c) Mellombels flytting av flokken til mindre rovviltutsette beiteområde.
- d) Meir intensiv gjeting i periodar med store rovvilttap.
- e) Mellombels inngjerding med utvida kantgjeting i kalvingsområde.
- f) Utprøving av halsklavar.
- g) Andre tiltak som fell inn under målet med ordninga.

Tiltak i kommunar skal gjere lokalsamfunn som råkast av rovvilt, særleg bjørn og ulv, betre i stand til å handtere konflikhtar som disse artane kan skape. Tiltaka skal bidra til auka kunnskap om og forståing for rovvilt og rovviltforvaltning. Tiltak retta mot barn og unge skal prioriterast.

Andre tiltak som kan få tilskot:

- a) Utprøving av nye førebyggjande og konfliktdempande tiltak mot rovviltskadar, samt evaluering av verknader av tiltak som er satt i gang.
- b) Forvaltningsrelaterte forskings- og utreiingsoppgåver som bidreg til utvikling og iverksetting av verksame førebyggjande tiltak.

Kor skal søknaden sendast

Direktoratet for naturforvaltning sitt [søknadssystem på internett](#) skal nyttast. Søknader som omfattar den einskilde region adresserast til fylkesmannen i det fylke der søkjaren har bustad. Søknader av nasjonal karakter skal adresserast til Direktoratet for naturforvaltning.

Søknadsfrist og sakshandsaming

Søknadsfristen er 15. januar 2012.

Fylkesmannen handsamar søknaden innafor ei budsjettamme og nærare føringar fastsett av den regionale rovviltnemnda.

Krav til innhald i søknaden

Direktoratet for naturforvaltning sitt søknadssystem på internett skal nyttast. Rett utfylling i dette systemet oppfyller krava til innhald i søknaden. For hjelp til utfylling kan fylkesmannen kontaktast.

Tilskot til tiltak for prioriterte artar (kap. 1427 post 82, underpost 1)

Mål for ordninga og målgruppe

Målet med tilskotsordninga er å medverke til å gjennomføre tiltak som sikrar prioriterte artar og til aktiv skjøtsel eller andre typar tiltak som medverkar til å ta vare på eller rette opp økologiske funksjonsområde for prioriterte artar. I tillegg er det lagt inn spesielle midlar til tiltak for å ta vare på hubro knytt til trugslar fråkraftleidningsnettet.

Målgruppe for ordninga er grunneigarar, lag og foreiningar på lokalt og regionalt nivå. I tillegg kan privatpersonar, landsdekkjande organisasjonar, kommunar og institusjonar (t.d. museum, universitet, landbruksforetak, forskingsinstitusjonar) søkje om tilskot. For hubro er målgruppa i første rekke eigarar av straum-nett.

Det kan søkast om tilskot til tiltak retta mot følgjande artar:

- Pattedyr: Fjellrev, bredøre (flaggermus), skjeggflaggermus, skogflaggermus
- Fuglar: Dverggås, hortulan, hubro, svarthalespove
- Amfibium: Storsalamander
- Insekt: Elvesandjeger, eremitt, klippeblåvinge, mnemosynesommerfugl, sinoberbille
- Bløtdyr: Elvemusling
- Fisk og kreps: Edelkreps
- Karplantar: Dragehode, honningblom, jærtistel, rød skogfrue, skredmjelt, strandtorn, svartkurle
- dvergålegras
- Mosar: Trøndertorvmose
- Lav: Narreglye
- Sopp: Storpora flammekjuke

Kva for tiltak kan få tilskot

Tiltak som kan få tilskot er:

- Skjøtsel, som t.d. rydding, hogst, slått, brenning, trepleie, ringbarking, inkludert utarbeiding av plan for de nevnte tiltaka
- Biotopforbetrande tiltak; som t.d. graving av dam, masseuttak, planting, revegetering, tilretteleggje vandringskorridorar, lage overvintringsplassar
- Tilpassa driftsform i jord- og skogbruk, tilpassa beiting
- Restaurering

- Gjerding
- Innsamling og utsetting (flytting, reintroduksjon, innsamling av frø, osv.)
- Informasjon
- Kartlegging i samband med tiltak
- Når det gjeld hubro skal tiltaka vere retta mot elektrokusjon (at det store vingspennet gjer at dei døyr ved straumgjennomgang som følgje av samtidig kontakt med fleire straumførande leidningar). For hubro-tiltak stillast det normalt krav om medfinansiering frå aktuell samarbeidspart (søkar)

Søknader om tilskot til skjøtselstiltak som er forankra i ein skjøtelses- eller tiltaksplan, vil bli prioriterte.

Det oppmodast til samfinansiering, t.d. med miljøtiltak i landbruket der dette er mogleg.

Kor skal søknaden sendast

Direktoratet for naturforvaltning sitt [søknadssystem på internett](#) skal nyttast. Søknaden skal adresserast til fylkesmannen i det fylket søknaden gjeld.

Søknadsfrist og sakshandsaming

Søknadsfristen er 15. januar.

Fylkesmannen handsamar søknadane innafor ei budsjetttramme fastsett av Direktoratet for naturforvaltning. Fylkesmannen skal i si handsaming drøfte prioritering av søknadane med kommunane det gjeld.

Storleiken på tilskotet vert fastsett etter ei skjønnsmessig vurdering av kvar søknad og det totale søknadsvolumet sett i samanheng med tilgjengelege midlar.

Det kan også bli ein andre søknadsrunde seinare på året. Dette vil eventuelt bli kunngjord på fylkesmannens og Direktoratet for naturforvaltning sine heimesider.

Alle søkarar skal få svar innan 1. april 2012.

Krav til innhald i søknaden

Direktoratet for naturforvaltning sitt søknadssystem på internett skal nyttast. Rett utfylling i dette systemet oppfyller krava til kva søknaden skal innehalde. Fylkesmannen kan kontaktast for hjelp til utfylling.

Fylkesmannen kan krevje at søknaden er basert på godkjent skjøtelsesplan, eller kan stille som vilkår at plan blir utarbeidd.

Tilskot til tiltak for utvalde naturtypar (kap. 1427 post 82, underpost 2)

Mål for ordninga og målgruppe

Målet med tilskotsordninga er å medverke til å gjennomføre tiltak og aktiv skjøtsel for å ta vare på utvalde naturtypar og mangfaldet av artar som kjenneteiknar den einskilde naturtypen.

Målgruppe for ordninga er grunneigarar, lag og foreiningar på lokalt og regionalt nivå. I tillegg kan privatpersonar, landsdekkjande organisasjonar, kommunar og institusjonar (t.d. museum, universitet, landbruksforetak, forskingsinstitusjonar) søkje om tilskot.

Det kan søkast om tilskot til tiltak retta mot følgjande naturtypar:

- Hule eikar
- Kalksjørar
- Kalk-lindeskog
- Kystlynghei
- Slåttemark, inkludert lauveng
- Slåttemyr
- Høstingsskog (styva trær)
- Kystlynghei
- Ålegraseng

Kva for tiltak kan få tilskot

Tiltak som kan få tilskot er:

- Skjøtsel, som t.d. rydding, hogst, slått, brenning, trepleie, ringbarking, lauving, inkludert plan for dette
- Tilpassa driftsform i jord- og skogbruk, tilpassa beiting
- Restaurering, som t.d. rydding av buskoppslag og trær
- Gjerding
- Tiltak som fjernar og hindrar spreieing av framande artar
- Informasjon
- Kartlegging i samband med tiltak

Søknader om tilskot til skjøtselstiltak som er forankra i ein skjøtsels- eller tiltaksplan vil bli prioritert.

Det oppmodast til samfinansiering, t.d. med miljøtiltak i landbruket, der dette er mogleg.

Kor skal søknaden sendast

Direktoratet for naturforvaltning sitt [søknadssystem på internett](#) skal nyttast. Søknaden skal adresserast til fylkesmannen i fylket søknaden gjeld.

Søknadsfrist og sakshandsaming

Søknadsfristen er 15. januar 2012.

Fylkesmannen handsamar søknadane innafor ei budsjetttramme fastsett av Direktoratet for naturforvaltning. Fylkesmannen skal i si handsaming drøfte prioritering av søknadane med kommunane det gjeld. Fylkesmannen skal vurdere søknadane etter naturmangfaldloven Kap II.

Storleiken på tilskotet vert fastsett etter ei skjønsmessig vurdering av kvar søknad og det totale søknadsvolumet sett i samanheng med tilgjengelege midlar.

Alle søkarar skal få svar innan 1. april 2012.

Krav til innhald i søknaden

Direktoratet for naturforvaltning sitt søknadssystem på internett skal nyttast. Rett utfylling i dette systemet oppfyller krava til kva søknaden skal innehalde. Fylkesmannen kan kontaktast for hjelp til utfylling.

Fylkesmannen kan krevje at søknaden er basert på godkjent skjøtselsplan, eller kan stille som vilkår at plan blir utarbeidd.

Tilskot til friluftslivsaktivitet

Alle søknader skal fremjast gjennom Direktoratet for naturforvaltning sitt søknadssystem på internett.

Statlege tileigningar, bandlegging av friluftsområde (Kap. 1427 post 30)

Mål for ordninga og målgruppe

For å sikre område til friluftsliv skaffar det offentlege til veie areal ved erverv av eigedomsrett eller ved avtale om varig bruksrett (servituttavtale). Det viktigaste føremålet med statlege midlar til sikring av friluftslivsområde, er at friluftslivet skal styrkjast som en helsefremjande, trivselsskapande og miljøvennleg fritidsaktivitet. Sikring av område for friluftsliv i nærrområde er eit viktig verkemiddel for å nå brukargrupper som er lite aktive.

Ordninga rettar seg mot kommunar, fylkeskommunar og interkommunale friluftsråd. Lokale lag og organisasjonar m.v. kan gjerne ta initiativ overfor kommunar og friluftsråd om å fremje sikringssøknad.

Kva for tiltak som kan få midlar

Statlege midlar vil særleg bli prioritert i nærleiken av bustadområde som kan nåast utan bruk av bil eller båt. Område som kan brukast av store folkegrupper (som t.d. allment tilgjengelig grønstruktur i byar og tettstader) er særleg prioriterte. Også landfaste område i kystsona har høg prioritet.

Søknader som er handsama og prioriterte i ein kommunal prosess etter plan- og bygningslova vil bli prioriterte. Dette aukar sjansane for at ulike interesser er ivaretekne og at sikring av friluftslivsområde skjer som ledd i ein plan for utvikling av friluftslivstilbodet i kommunen, og at ein regional eller nasjonal samanheng er vurdert. Ordninga rettar seg særleg mot areal som blir/vil bli intensivt nytta, og som bør leggjast til rette for friluftslivsføremål. Sikring av område for friluftsliv

skal ikkje vere ein erstatning for ivaretaking av friluftsliv gjennom kommunale arealplanar, men vere eit supplement til slike planar.

Kor skal søknaden sendast

Direktoratet for naturforvaltning sitt [søknadssystem på internett](#) skal nyttast. Søknaden skal adresserast til fylkeskommunen i det fylket søknaden gjeld. Fylkeskommunen sender søknadene vidare til Direktoratet for naturforvaltning med ei tilråding.

Søknadsfrist og sakshandsaming

Søknadsfristen er 15. januar 2012. Frist for fylkeskommunen til å sende søknadene vidare til Direktoratet for naturforvaltning med ei tilråding er 1. april 2012. Direktoratet for naturforvaltning handsamar søknadene og skal gje melding til søkjar om utfallet innan 1. juli 2012.

Statlege midlar til føremålet vert tildelt over statleg investeringspost, og det er ingen klagerett på tildelingar.

Krav til innhald i søknaden

Direktoratet for naturforvaltning sitt søknadssystem på internett skal nyttast. Rett utfylling i dette systemet oppfyller krava til innhald i søknaden. For rett utfylling av søknadsskjema på internett er det utarbeidd rettleiing med link frå søknadssenter. Søknaden skal adresserast til fylkeskommunen i det fylket søknaden gjeld.

Tiltak i friluftsområde (Kap. 1427 post 31)

Mål for ordninga og målgruppe

Midlane på denne posten skal berre nyttast i varig sikra friluftsområde. Det vil seie friluftsområde som er sikra med heil eller delvis statleg medverknad til erverv eller bruksrett. Statleg eid areal som har fått ny bruk som sikra friluftsområde blir òg omfatta av ordninga. Midlane skal i all hovudsak nyttast til friluftsområde som blir intensivt brukt og som kommer store delar av befolkninga til gode. Nærrområde og turveggar i og ved byar og tettstader, og område som har nasjonal eller regional betyding (hovudvekta av brukarar er busette utanfor kommunen) blir derfor prioriterte.

Berre kommunar og interkommunale friluftsråd kan søkje om midlar, men ein frivillig organisasjon kan ta hand om den daglege drifta av friluftsområdet.

Kva for tiltak kan få midlar

Midlane på posten skal nyttast til opparbeiding av området, tilrettelegging, vedlikehald og skjøtsel av friluftsområdet. Tilrettelegginga har to hovudformål:

- Minske dei fysiske hindringane for friluftsliv og leggje til rette for auka friluftslivaktivitet.
- Hindre at friluftsliv fører til unødige naturinngrep, slitasje og forstyrring på plante- og dyrelivet, kulturminne og kulturmiljø.

Aktuelle tiltak er t.d. informasjonstavler, tilrettelegging for personar med nedsett funksjonsevne, opparbeiding av turveggar og turstigar, plassar for parkering, toalett og renovasjonsordning, badebryggje, tilplanting og liknande. DN-handbok nr. 27 – 2006 «[Naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv](#)» og DN-handbok 16 «[Friluftsområder – offentlig sikring og forvaltning](#)» gir rettleiing,

idear og tips om arbeidet. Fylkeskommunen kan òg gi rettleiing om aktuelle tiltak. Kommunar som har utarbeida forvaltningsplanar for friluftslivsområde vil bli prioritert ved tildeling av midlar.

Kor skal søknaden sendast

Direktoratet for naturforvaltning sitt [søknadssystem på internett](#) skal nyttast. Søknaden skal adresserast til fylkeskommunen i det fylket søknaden gjeld.

Søknadsfrist og sakshandsaming

Søknadsfristen er 15. januar 2012.

Fylkeskommunen handsamar søknadene innafor ei budsjettramme fastsett av Direktoratet for naturforvaltning. Fylkeskommunen skal gi melding til søkjar om utfallet innan 15. mars 2012. Sjølv godt kvalifiserte søknader kan bli heilt eller delvis avslått grunna manglande midlar.

Statlege midlar til føremålet vert tildelt over statleg investeringspost, og det er ingen klagerett på tildelingar.

Krav til innhald i søknaden

Direktoratet for naturforvaltning sitt søknadssystem på internett skal nyttast. Rett utfylling i dette systemet oppfyller krava til innhald i søknaden.

Tilskot til friluftslivstiltak (Kap. 1427 post 74)

Mål for ordninga og målgruppe

Målet med tilskotsordninga er å medverke til stimuleringstiltak og haldningsskapande arbeid for friluftsliv, med vekt på å styrkje allmenta sine interesser. Innsatsen vil i første rekkje rettast inn mot barn, unge, funksjonshemma og etniske minoritetar. Målgruppa for ordninga er lokale lag og organisasjonar, dei regionale nettverka "Forum for natur og friluftsliv", Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) og eventuelle andre samskipnader av landsdekkjande, frivillige organisasjonar med friluftsliv som arbeidsområde.

Kva for tiltak kan få tilskot

Midlane skal nyttast til arbeid med og konkrete tiltak til fremje av friluftslivet som utgangspunkt for gode helsevanar, auka livskvalitet og miljøhaldningar. Kvalifiserte tiltak er t.d.:

- Tiltak retta mot barn, unge og barnefamiliar
- Tiltak som stimulerer nye grupper til deltaking i friluftslivsaktivitetar, t.d. personar med nedsett funksjonsevne og etniske minoritetar i Noreg
- Tiltak som bidrar til å utvikle samarbeidet mellom friluftsliv og kulturminnevern

Søknader om støtte til tiltak i og ved byar og tettstader vil bli prioriterte ved tildeling av midlar.

Kor skal søknaden sendast

Direktoratet for naturforvaltning sitt [søknadssystem på internett](#) skal nyttast. Søknader frå organisasjonar og lag på kommune- og fylkesnivå skal adresserast til fylkeskommunen i det fylket søknaden gjelder. Søknader frå sentralorgan i landsdekkjande organisasjonar skal adresserast til Direktoratet for naturforvaltning.

Søknadsfrist og sakshandsaming

Søknadsfristen er 15. januar 2012. Alle søkjarar skal få svar innan 15. mars 2012.

Sjølv godt kvalifiserte søknader kan bli heilt eller delvis avslått grunna manglande midlar.

Det er klagerett på generell tildeling, eller mangel på tildeling frå denne ordninga. Klagen skal fremjast skrifteleg til fylkeskommunen. Klagefristen er tre veker etter at vedtaket er moteke.

Krav til innhald i søknaden

Direktoratet for naturforvaltning sitt søknadssystem på internett skal nyttast. Rett utfylling i dette systemet oppfyller krava til innhald i søknaden.

Tilskot til kulturminnetiltak

Tilskot til kulturminnetiltak (Kap. 1429 post 50, 72, 73 og 74)

Generell omtale

Riksantikvaren er eit direktorat for kulturminneforvaltninga og gjev råd og rettleiing i faglige spørsmål til Miljøverndepartementet. Det er Riksantikvaren som forvaltar tilskotsmidlane over postane 72, 73 og 74. Sametinget forvaltar tilskotsmidlane over post 50.

Hovudføremålet for kulturminneforvaltninga er å hindre tap av kulturminne og kulturmiljø og ta vare på kulturminna som bruksressursar, og som grunnlag for kunnskap, oppleving og verdiskaping. Tilskotsmidlane må ein sjå i denne samanheng. Eigar vil som hovudregel ha ansvaret for gjennomføring av eit tiltak, men i einstilte høve kan det vere føremålstenleg at Riksantikvaren eller fylkeskommunen/Sametinget eller kommunane er ansvarlege i samarbeid med eigar. Der det er mogleg bør tilskotsmidlane kombinerast med ordningar for opplæring som kan heve kunnskapsnivået innan antikvarisk istandsetjing. Det blir lagt vekt på utvikling av handverkskompetanse og bruk av tradisjonelle handverksteknikkar og materiale.

Kor skal søknaden sendast

Som hovudregel skal søknaden sendast fylkeskommunen som vurderer og prioriterer før dei sender søknaden til Riksantikvaren for slutthandsaming. Ta kontakt med fylkeskommunen om det er behov for meir informasjon. Søknad om tilskot til samisk kulturminnevernarbeid skal sendast Sametinget.

Søknadsskjema kan ein få ved å vende seg til dei respektive fylkeskommunane. I fylke der det ikkje finst eige søknadsskjema, skal søknaden følgje *Krav til innhald i søknaden* i dette rundskrivet. Det same gjeld for søknadar som skal sendast direkte til Riksantikvaren.

Søknadsfrist

Søknadsfristen til Riksantikvaren er 15. januar 2012. Søknadar som først skal handsamast av fylkeskommunane må sendast fylkeskommunen i god tid føre dette. Fylkeskommunane kan ha ulike tidsfristar. Dei vert kunngjorde i dagspressa.

Krav til innhald i søknaden

I. Krav til identifikasjon av søkjar:

- Namn, adresse, eventuelt kontaktperson

- Telefonnummer
- Bankkontonummer, og eventuelt organisasjonsnummer i Brønnøysundregistra.

II. Krav til fagleg omtale av prosjektet/tiltaket som det blir søkt om pengar til:

- Namn eller adresse på objektet som ein søker tilskot til
- Kva for tiltak som planleggjast
- Framdriftsplan for prosjektet/tiltaket
- Beløp som det vert søkt om
- Korleis prosjektet/tiltaket er planlagt gjennomført (t.d. bruk av arkitekt, handverkarar, eigeninnsats)
- Referansar frå prosjektleiar og utførande handverkarar frå liknande oppdrag

III. Krav til økonomisk omtale av prosjektet/tiltaket:

Utgifter spesifisert på:

- Løn inkl. feriepengar og arbeidsgjevaravgift
- Forbruksmaterieil
- Reiser, transport, opphald
- Konsulenthjelp
- Andre utgifter (spesifisert)

Finansiering spesifisert på:

- Riksantikvaren eller fylkeskommunen (kap 1429, postane 72, 73 og 74)
- Andre departement eller direktorat
- Tilskot frå kommunen, eller tilskot frå fylkeskommunen som ikkje er statsmidlar
- Anna finansiering (spesifisert)

Det må vere samsvar mellom budsjetteringa og summen det søkast om.

Kostnadsoverslag og tilbod frå utøvande handverkar, arkitekt m.v. skal følgje søknaden. Likeeins beskriving av tiltaket med teikningar og eventuelt fotografiar. Vidare må søknaden innehalde ei utgreiing om tiltaket eller delar av tiltaket kan gjennomførast ved mindre tilskot enn omsøkt. Dersom søknaden inneheld fleire prosjekt, må kvart prosjekt bli spesifisert.

Dersom søkeren er ein organisasjon/institusjon, må søknaden fremjast av leiinga for organisasjonen/institusjonen. Dersom ei verksemd er mottakar av tilskot til drift, må ho kunne leggje fram vedtekter, statuttar e.l. og organisasjonsplan eller oversikt over styringsstrukturen i verksemda.

For anna informasjon om tilskotsordningane visast det til omtala av desse i Prop. 1 S (2010-2011) for Miljøverndepartementet. Fylkeskommunen eller Riksantikvaren kan òg gi meir informasjon.

Omtale av dei einskilde ordningane

Tilskot til samisk kulturminnevernarbeid (Kap. 1429 post 50)

Tilskotsordninga skal ivareta dei overordna kulturminnefaglege omsyna i arbeidet med samiske kulturminne og kulturmiljø. I hovudsak skal tildelingane gå til vedlikehalds- og restaureringsarbeid og det er Sametinget som fastsett prioriteringane for ordninga.

Kor skal søknaden sendast

Søknad skal sendast til Sametinget, 9730 Karasjok. Tlf. 78 47 40 00. Sametinget svarer òg på spørsmål om ordninga.

Tilskot til arkeologiske undersøkingar ved mindre private tiltak (Kap. 1429 post 72.1)

Mål for ordninga og målgruppe

Målet med tilskotsordninga er å følgje opp dei statlege pliktene i § 10 i kulturminnelova, og gi heil eller delvis dekning av utgifter som følgjer av pålegg om særskilt granskning av automatisk freda kulturminne eller til særskilte tiltak for å verne dei.

Tiltak som kan få tilskot

Tilskot skal gjevast til heil eller delvis dekning av utgifter i samsvar med kulturminnelovas føresegn i § 10 og utfyllande retningsliner.

Kor skal søknaden sendast

Det skal ikkje sendast eigen søknad om tilskot til arkeologiske undersøkingar ved mindre, private tiltak. Ved handsaming av "Søknad om løyve til inngrep i automatisk freda kulturminne" er det fylkeskommunen og Sametinget som vurderer om søknaden gjeld eit mindre, privat tiltak. Utgiftene til arkeologiske undersøkingar vert i så fall heilt eller delvis dekte av staten.

Søknad om finnarløn sendast til Riksantikvaren.

Søknadsfrist

Det er ingen søknadsfrist. "Søknad om løyve til inngrep i automatisk freda kulturminne" kan leverast heile året.

Når det gjeld finnarløn kan ein òg søkje heile året.

Tilskot til vern og sikring av freda bygningar og anlegg (Kap. 1429 post 72.2)

Mål for ordninga og målgruppe

Tilskotsordninga er knytt opp til *Bevaringsprogrammet for freda bygningar i privat eige*.

Målet med tilskotsordninga er å følgje opp dei statlege pliktene i § 15a i kulturminnelova. Det vil seie å gi heilt eller delvis vederlag til private eigarar av freda kulturminne til fordyrande arbeid som følgjer av vilkår for dispensasjon, og til spesielt tyngande vedlikehaldsansvar jf §17 i

kulturminnelova. Private eigarar og forvaltarar kan vere eiskildpersonar, stiftingar, styret i foreining/organisasjon/sameige, kyrkjesokn, sokneråd, frivillige organisasjonar eller liknande.

Riksantikvaren kan sjølv initiere tiltak innafor særlege satsingsområde. Det er òg mogleg for fylkeskommunane på vegne av eigarar å søkje om midlar til større oppgåver for kulturminne som har nasjonal verdi.

Tiltak som kan få tilskot

Private eigarar av freda bygningar og anlegg har krav på tilskot til heil eller delvis dekning av kostnader som skuldast fordyrande vilkår sett av kulturminnestyresmaktene, i samband med dispensasjon frå fredningsvedtak. Tilskot til viktige sikrings- og istandsettingstiltak vil bli tildelt etter følgjande prioriteringar: Tiltak som stansar og hindrar ytterlegare forfall, mellombels sikring av freda bygningar og anlegg som forfell, og tiltak som sikrar bygningar og anlegg det finst få av. Det meste av tilskotsmidlane blir fordelte til private eigarar og forvaltarar av freda kulturminne og kulturmiljø. For å få tilskot er det ein føresetnad at tiltaket fell inn under måla for ordninga. Ved fordeling av tilskot skal fylkeskommunen og Riksantikvaren innafor dei disponible budsjettmidla på underposten utføre ei samla fagleg vurdering av den kulturhistoriske verdien og tydinga tiltaka har i høve til målet for tilskotsordninga. Riksantikvaren kan òg sjølv prioritere og initiere oppgåver og tiltak innafor særlege satsingsfelt.

Kor skal søknaden sendast

Søknaden skal sendast til fylkeskommunen.

Søknadsfrist

Sjå under generell omtale ovafor.

Krav til innhald i søknaden

Sjå under generell omtale ovafor.

Tilskot til mellomalderbygningar og anlegg (Kap. 1429 post 72.3)

Mål for ordninga og målgruppe

Tilskotsordninga er knytt opp til *Bevaringsprogrammet for stavkyrkjene*, til *Bevaringsprogrammet for ruinar* og i nokon monn til *Bevaringsprogrammet for freda bygningar i privat eige*.

Tilskotsordninga skal medverke til å verne og sikre automatisk freda bygningar og ruinar frå middelalderen, under dette stavkyrkjene. Målgruppa for ordninga er private eigarar og forvaltarar av disse kulturminna. Ordninga omfattar tilskot til bygningar og anlegg som er automatisk freda etter kulturminnelova. Private eigarar og forvaltarar kan vere einskildpersonar, stiftingar, styret i foreining/organisasjon/sameige, kyrkjesokn, sokneråd, frivillige organisasjonar eller liknande. Riksantikvaren kan sjølv initiere tiltak innafor særlege satsingsområde.

Tiltak som kan få tilskot

Tilskotsmidlane skal nyttast til større vedlikehalds- og restaureringsarbeid på bygningar og anlegg som er automatisk freda etter kulturminnelova. Tilskotsmidlane blir fordelt til private eigarar og forvaltarar av desse kulturminna. For å få tilskot er det ein føresetnad at tiltaket fell inn under målet for ordninga. Ved fordeling av tilskot skal Riksantikvaren innafor dei disponible budsjettmidla på underposten utføre ei samla fagleg vurdering av den kulturhistoriske verdien og

tydinga tiltaka har i høve til målet for tilskotsordninga. Det blir lagt vekt på utvikling av handverkskompetanse og bruk av tradisjonelle handverksteknikkar og materialar.

Kor skal søknaden sendast

Søknaden skal sendast Riksantikvaren.

Søknadsfrist

Søknadsfristen til Riksantikvaren er 15. januar 2012.

Krav til innhald i søknaden

Sjå under generell omtale ovafor. For ruinar stiller Riksantikvaren krav om at det skal lagast ein plan for skjøtselen. Riksantikvaren kan hjelpe til med å utarbeide ein slik plan.

Tilskot til kystkultur (Kap. 1429 post 72.4)

Mål for ordninga og målgruppe

Tilskotsordninga er knytt opp til *Bevaringsprogrammet for freda kulturminne i privat eige*.

Ordninga skal medverke til å sikre og setje i stand freda og spesielt bevaringsverdige kulturminne og kulturmiljø som er typiske for liv og verksemd langs kysten. Målgruppe er private eigarar og forvaltarar av freda eller spesielt bevaringsverdige verneverdige kulturminne og kulturmiljø. Private eigarar og forvaltarar kan vere einskildpersonar, stiftingar, styret i foreining/organisasjon/sameige, frivillige organisasjonar eller liknande.

Tiltak som kan få tilskot

Det blir lagt vekt på å bruke midlane til konkrete tiltak knytte til sikring og istandsetjing, og til forvaltning, drift og vedlikehald etter antikvariske retningslinjer. Tilskota blir fordelte på grunnlag av følgjande prioriteringar: Tiltak som stansar og hindrar ytterlegare forfall, mellombels sikring av freda bygningar og anlegg som forfell, og tiltak som sikrar kulturminne og kulturmiljø det finst få av. Bruk av tradisjonelle materialar, teknikkar og handverk og opplæring og kunnskapsoppbygging er viktige grunnar for tildeling av tilskot. For å få tilskot er det ein føresetnad at tiltaket fell inn under målet for ordninga. Ved fordeling av tilskot skal fylkeskommunen og Riksantikvaren innafor dei disponible budsjettmidlane utføre ei samla fagleg vurdering av dei kulturhistoriske verdiane og tydinga tiltaka har i høve til målet for tilskotsordninga, under dette også verknader og ringverknader lokalt og regionalt. Riksantikvaren kan òg sjølv prioritere og initiere oppgåver og tiltak innafor særlege satsingsfelt.

Kor skal søknaden sendast

Søknaden skal sendast til fylkeskommunen.

Søknadsfrist

Sjå under generell omtale ovafor.

Krav til innhald i søknaden

Sjå under generell omtale ovafor.

Tilskot til freda og andre særlege verdifulle kulturmiljø og landskap (Kap. 1429 post 72.5)

Mål for ordninga og målgruppe

Tilskotsordninga skal medverke til å ta vare på freda kulturmiljø og andre særleg verdifulle kulturmiljø. Målgruppa for ordninga er private eigarar og forvaltarar av slike område.

Tiltak som kan få tilskot

Tilskotsmidlane blir nytta til skjøtsel av kulturmiljø som er freda etter kulturminnelova eller andre særleg viktige kulturmiljø. Tilskot skal primært nyttast til praktiske forvaltningstiltak for å setje i stand, skjøtte og sikre kulturlandskap. Tiltaka bør medverke til å utvikle prinsipp og modellar for god forvaltning. Ein vil prioritere prosjekt som gir verknad med omsyn til utvikling, samordning eller samspel, og prosjekt som har overføringsverdi. Dei freda kulturmiljøa vil bli prioriterte ved tildeling av tilskot. Tilskotsmidlane blir fordelte etter søknad frå private eigarar og forvaltarar av desse områda.

For å få tilskot er det ein føresetnad at tiltaket fell inn under målet for ordninga. Ved fordeling av tilskot skal Riksantikvaren innafor disponible budsjettmidlar utføre ei samla fagleg vurdering av tiltaka i forhold til målet for tilskotsordninga. Riksantikvaren kan òg sjølv prioritere og initiere oppgåver og tiltak innafor særlege satsingsfelt.

Kor skal søknaden sendast

Søknaden skal sendast til fylkeskommunen.

Søknadsfrist

Sjå under generell omtale ovafor.

Krav til innhald i søknaden

Sjå under generell omtale ovafor.

Tilskot til skjøtsel av automatisk freda kulturminne (Kap. 1429 post 72.6)

Mål for ordninga og målgruppe

Tilskotsordninga skal sikre at arkeologiske kulturminne blir haldne i hevd gjennom ei tiårig satsing på skjøtsel og restaurering av eit utval arkeologiske kulturminne av nasjonal verdi. Den skal òg brukast til sikring av bergkunst. Målgruppe er private eigarar og forvaltarar av arkeologiske kulturminne.

Tilskotsordninga er knytt opp til *Bevaringsprogrammet for utvalde arkeologiske kulturminne og Bevaringsprogrammet for bergkunst*.

Tiltak som kan få tilskot

Tilskotsmidlane blir fordelte etter søknad til private eigarar og forvaltarar av kulturminna. Prosjekt der det er stort lokalt engasjement og der det knyter seg særlege opplevings- og formidlingsverdiar til kulturminna vil bli prioriterte. Tilskot kan mellom anna gjevast til skjøtsel, sikring og formidling, under dette tiltak som aukar tilgjenge og som bidrar til å minske slitasje. Tilskot kan òg gjevast til tiltak som sikrar at resultatane frå Bergkunstprosjektet blir nytta i skjøtsel, konservering og formidling og til metodeutvikling.

For å få tilskot er det ein føresetnad at tiltaket fell inn under målet for ordninga. Ved fordeling av tilskot skal Riksantikvaren innafor disponible budsjettmidlar utføre ei samla fagleg vurdering av tiltaka i høve til målet for tilskotsordninga. Riksantikvaren eller fylkeskommunen/Sametinget kan òg sjølv prioritere og initiere oppgåver og tiltak innafor særlege satsingsfelt.

Kor skal søknaden sendast

Søknaden skal sendast fylkeskommunen som handsamar søknadane og sender dei vidare til Riksantikvaren.

Søknadsfrist

Søknadsfristen til Riksantikvaren er 15. januar 2012.

Krav til innhald i søknaden

Sjå under generell omtale ovafor. For søknader om tilskot til skjøtsel stiller Riksantikvaren krav om skjøtelsesplan. Riksantikvaren kan hjelpe til med å utarbeide ein slik plan.

Tilskot til fartøyvernsentra (Kap. 1429 post 72.7)

Tilskotsmidlane er knytt til *Bevaringsprogrammet for fartøy*.

Mål for ordninga og målgruppe

Tilskotsordninga skal medverke til at dei tre utvalde fartøyvernsentra: Nordnorsk fartøyvernssenter og båtmuseum, Hardanger fartøyvernssenter og Bredalsholmen Dokk- og Fartøyvernssenter kan fungere som kompetansesenter for restaurering og vedlikehald av fartøy.

Tiltak som kan få tilskot

Tilskot skal medverke til at fartøyvernsentra kan ivareta fellestenester knytte til dokumentasjon og forskning, fagleg rådgjeving, driftstilskot for å dekkje sentra sine utgifter og oppgradering. Noko av tilskotsmidlane kan nyttast til investeringar i anlegga.

Kor skal søknaden sendast

Søknaden skal sendast Riksantikvaren.

Søknadsfrist

Søknadsfristen til Riksantikvaren er 15 . januar 2012.

Krav til innhald i søknaden.

Sjå under generell omtale ovafor.

Tilskot til tekniske og industrielle kulturminne (Kap. 1429 post 72.8)

Mål for ordninga og målgruppe

Tilskotsordninga skal gå til arbeidet med *Bevaringsprogrammet for tekniske og industrielle kulturminne*.

Målet er at dei utvalde anlegga skal vere sette i stand til eit ordinært vedlikehaldsnivå innan 2020.

Målgruppa er private eigarar og forvaltarar av dei utvalde anlegga.

Tiltak som kan få tilskot

Tilskotsordninga skal medverke til å setja i stand og sikre forvaltning, drift og vedlikehald av dei tekniske og industrielle anlegga som er valde ut for spesiell oppfølging. Tiltak som stansar eller hindrar ytterlegare forfall og tiltak for å fullføre pågåande arbeid med å setja i stand dei utvalde anlegga, skal prioriterast. Det vil bli lagt vekt på at denne typen kulturminne skal kunne gi grunnlag for verdiskaping gjennom ny bruk.

Kor skal søknaden sendast

Søknaden skal sendast Riksantikvaren.

Søknadsfrist

Søknadsfristen er 15. januar 2012.

Krav til innhald i søknaden

Sjå under generell omtale ovafor.

Tilskot til forvaltning og vedlikehald av kulturminne på World Heritage List, nasjonale oppgåver (Kap. 1429 post 72.9)

Mål for ordninga og målgruppe

Tilskotsordninga skal medverke til å sikre og setje i stand dei norske verdsarvområda i tråd med dei internasjonale retningslinjene frå UNESCO. Målgruppe for ordninga er private eigarar og forvaltarar av dei norske områda som er førte opp på UNESCO si verdsarvliste. Tilskot kan òg gjevast til tiltak som gir betre tilgjenge og som bidrar til å avgrense slitasje.

Tilskotsordninga er knytt opp til *Bevaringsprogram for verdsarven*.

Riksantikvaren kan sjølv initiere viktige tiltak. Det er òg mogleg for fylkeskommunane på vegne av eigarar å søkje om midlar til større oppgåver.

Tiltak som kan få tilskot

Tilskot blir gitt til prosjekt for sikring, istandsetjing, overvaking og andre naudsynte tiltak i verdsarvområde, i samsvar med tilrådingar i evalueringsrapport frå ICOMOS (International Council on Monuments and Sites).

Kor skal søknaden sendast

For Bryggen i Bergen skal søknad sendast til Fylkeskonservatoren i Hordaland, og for Bergstaden Røros til Røros kommune. Søknader for Urnes stavkyrkje og bergkunsten i Alta skal sendast til Riksantikvaren. Søknader som gjeld bygningsvern på Vegaøyane, Vestnorsk fjordlandskap og Struves triangelkjede skal sendast dei respektive fylkeskommunane.

Søknadsfrist

Kommunane og fylkeskommunane har eigne søknadsfristar som ein kan få opplyst ved å vende seg dit. Sjå under generell omtale ovafor. Søknadsfrist til Riksantikvaren er 15. januar 2012.

Krav til innhald i søknaden

Sjå under generell omtale ovafor.

Tilskot til brannsikring og beredskapstiltak (Kap. 1429, post 73)

Mål for ordninga og målgruppe

Målet med ordninga er å sikre utvalde kulturminne og kulturmiljø mot brann. Midlane på posten går til tilskot og drift av sikringsanlegg ved dei 28 stavkyrkjene, og til brannsikring av utvalde tette trehusmiljø etter søknad. Det blir lagt vekt på prosjekt som har overføringsverdi.

Målgruppa er private eigarar og forvaltarar av utvalde kulturminne og kulturmiljø.

Tilskotsordninga er knytt opp til *Bevaringsprogrammet for brannsikring av tette trehusmiljø og stavkyrkjer*.

Kor skal søknaden sendast

Midlane fordelast direkte frå Riksantikvaren til særskilt prioriterte tiltak (stavkyrkjer). Andre søknadar sendast til fylkeskommunane som vidare sender søknaden til Riksantikvaren.

Søknadsfrist

Søknadsfrist til Riksantikvaren er 15. januar 2012. For at fylkeskommunane skal rekkje å handsame søknaden før denne fristen, må søknader sendast fylkeskommunen i god tid føre dette. Fylkeskommunane kan ha ulike tidsfristar. Sjå under generell omtale ovafor.

Krav til innhald i søknaden

Sjå under generell omtale ovafor.

Tilskot til Fartøyvern (Kap. 1429, post 74)

Mål for ordninga og målgruppe

Målet med tilskotsordninga er å sikre og setje i stand fartøy der det er inngått avtale med private eigarar om vern. Midlane på posten omfattar tilskotsmidlar til konkret istandsetjings- og vedlikehaldsarbeid på fartøy. Målgruppe for ordninga er private eigarar og forvaltarar av slike kulturminne som er nemnde ovafor.

Tilskotsordninga er knytt opp til *Bevaringsprogrammet for fartøy*.

Tiltak som kan få tilskot

Tilskot vil bli tildelt etter følgjande prioriteringar: Fartøy som er freda ved vedtak etter kulturminnelova vil få ein særskilt prioritering i dei kommande åra. Vidare vil lokalhistorisk forankring, stort lokalt engasjement og ein forutsigeleg økonomi vere viktige kriterium for tilskot. Andre viktige kriterium er særlege opplevings- og formidlingsverdiar, tiltak som stansar og hindrar ytterlegare forfall og tiltak på fartøy det finst få av. Tilskot kan òg gjevast som støtte til driftsutgifter knytte til det løpande vedlikehaldet, t.d. til innkjøp av nødvendig forbruksmateriell, nødvendig periodisk ettersyn/service av maskineri og teknisk utstyr, fysisk sikring/ivaretaking av fartøyet, mellom anna strømpoppkopling ved kai. Tilskot til drift kan gjevast etter søknad og blir

tildelt etter behovsprøving ut frå faktiske behov for vedlikehald. Det blir ikkje gitt faste, årlige driftstilskott.

For å få tilskot er det ein føresetnad at tiltaket fell inn under målet for ordninga. Ved fordeling av tilskot skal Riksantikvaren innafor disponible budsjettmidlar utføre ei samla fagleg vurdering av tiltaka i lys av den einskilde søknaden, og av behovet og venta miljøfaglege resultat som er synleggjort i denne. Riksantikvaren kan òg sjølv prioritere og initiere oppgåver og tiltak innafor særlege satsingsfelt.

Kor skal søknaden sendast

Søknad skal sendast Riksantikvaren.

Søknadsfrist

Søknadsfrist til Riksantikvaren er 15. januar 2012.

Krav til innhald i søknaden

Sjå under generell omtale ovafor.

Norsk kulturminnefond - Tilskot til disposisjon for kulturminnetiltak (Kap.1432, post 50)

Mål for ordninga og målgruppe

Målet med ordninga er å styrke arbeidet i å ta vare på bevaringsverdige kulturminne og kulturmiljø, og redusere tap av kulturminne. Ordninga skal bidra til at desse kan nyttast som grunnlag for framtidig oppleving, kunnskap, utvikling og verdiskaping. Midlane frå fondet kjem som eit tillegg til dei ordinære løyvingane til kulturminneformål.

Målgruppe for ordninga er private eigarar, frivillige organisasjonar og forvaltarar av kulturminne og kulturmiljø.

Tiltak som kan få tilskot

Midlane kan brukast til tiltak til bevaring av alle type faste kulturminne og kulturmiljø. Kulturminnefondet prioriterar tiltak som:

- fører til vern og sikring av kulturminne og kulturmiljø
- prosjekt som fremjar verdiskaping og aktivitet i lokalsamfunnet
- prosjekt som gir synergiverknader og løyser ut private midlar eller betydeleg eigeninnsats

Norsk kulturminnefond kan òg sjølv prioritere og initiere oppgåver og tiltak innafor særlege satsingsfelt.

Tiltak som i hovudregel fell utafør støtteordninga:

- ordinært vedlikehald, modernisering m.v.
- ordinær drift av institusjonar, organisasjonar, stiftingar og liknande
- tiltak som strekker seg ut over tre år
- dekking av underskot

- reiseverksemd
- konferansar, seminar, kurs, stipend
- tiltak som krev undersøkingar og utgravingar av automatisk freda arkeologiske kulturminne

Kor skal søknaden sendast

Søknad skal sendast Norsk kulturminnefond.

Søknadsfrist

Kulturminnefondet har ein årlege søknadsfrist for innsending av søknader: 01.11.

Krav til innhald i søknaden

Sjå heimesida til [Norsk kulturminnefond](#) Forskrift for Norsk Kulturminnefond, kapittel 4.

Oversikt over andre tilskotsordningar som er aktuelle for kulturminne og kulturmiljø

Det finst og tilskotsordningar som forvaltast av andre enn Riksantikvaren og som kan vere aktuelle å søkje om midlar frå til kulturminne- og kulturverntiltak, m.a.:

- Norsk kulturfond – kulturvern.
- Statens landbruksforvaltning – spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL), under dette ivaretaking av natur- og kulturminneverdiane i jordbrukets kulturlandskap.
- ABM-utvikling – prosjektmidlar.

Tilskot og låneordningar til forureiningsområde

Utbetaling av pant for bilvrak (Kap. 1441 post 75)

[Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall, kapittel 4, IV](#) omhandlar utfylling av vrakmelding og utbetaling av vrakpant.

Mål for ordninga og målgruppe

Målet for ordninga er å få bileigarane til å levere kasserte kjøretøy til godkjend oppsamlingsplass slik at bilvraka blir handsama på ein forsvarleg måte og kan gjenvinnast. Målgruppa er alle bileigarar.

Kva for tiltak kan få tilskot

Det blir utbetalt pant med kr 2.000,- for innlevering av bilvrak og beltemotorsyklar til godkjend oppsamlingsplass.

Kor skal søknaden sendast

Vrakpanten blir utbetalt av Tollregion Midt-Noreg, Bodø mot kvittering for at bilvraket er levert til godkjend oppsamlingsplass for handsaming.

Søknadsfrist og sakshandsaming

Utbetaling av vrakpant skjer fortløpande.

Krav til innhald i søknaden

Rett til utbetaling følger av Stortinget si løyving. Meldingar om mottekne vrak er grunnlag for utbetaling.

Refusjon av smøreoljeavgifta (Kap. 1441 post 76)

Mål for ordninga og målgruppe

Målet for ordninga er å stimulere til auka innlevering av spillolje til godkjend handsaming. Refusjonen blir utbetalt til større mottaksanlegg (19 mottak i alt) som har førehandstilsegn om tilskot frå Klima- og forureiningsdirektoratet.

Kva for tiltak kan få tilskot

Det blir utbetalt ein refusjon pr. liter spillolje som fyller krava for refusjon, og blir levert til godkjend handsaming. Det utbetalast refusjon for dei fleste typar brukt smøreolje med unnatak av spillolje som kjem frå større skip i internasjonal sjøfart.

Oppfølging og kontroll

Oppfølginga blir ivareteke gjennom statistikk over årleg innsamla spillolje. Refusjonen blir utbetalt til større mottaksanlegg (tankanlegg) med førehandstilsegn frå Klima- og forureiningsdirektoratet. I tilsegnet er det fastsett vilkår som refusjonsmottakar er forplikta til å følgje.

Utbetalingsanmodninga blir kontrollert i høve til førehandstilsegnet.

Refusjonsordningar for trikloretten (TRI) (Kap. 1441 post 76)

Mål for ordninga og målgruppe

Målet for ordninga er å hindre utslepp til miljøet av TRI frå TRI-haldig avfall. Refusjonen blir utbetalt til godkjent mottaksanlegg for spesialavfall eller godkjent gjenvinnar av TRI-haldig avfall, som betaler beløpet vidare til avfallsleverandøren.

Kva for tiltak kan få tilskot

Refusjonssatsen i 2012 er foreslått til kr 25,- pr. kilo TRI. Refusjonen gjeld TRI som inngår i TRI-haldig avfall innlevert til godkjent spesialavfallsmottak eller til godkjent verksemd som driv gjenvinning med sikte på vidareasal. Berre TRI det er innbetalt avgift for gir krav på refusjon.

Kor skal søknaden sendast

Refusjonskrav kan fremjast av avfallsbesittar ved søknad til Klima- og forureiningsdirektoratet eller han som Klima- og forureiningsdirektoratet gjev slik mynde.

Krav til innhald i søknaden

Ved søknaden må avfallsbesittar leggja ved kopi av dokument som viser at det er betalt avgift for den mengde TRI som det krevjast refusjon for (jf. [forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter, Kap. 3-14.](#)). Refusjon blir utbetalt kvart kvartal.

Refusjon av avgift på hydrofluorkarbonar (HFK) og perfluorkarbonar (PFK) (Kap. 1441, post 76)

Mål for ordninga og målgruppe

Målet med ordninga er å redusere utsleppa til miljøet av hydrofluorkarbonar (HFK) og perfluorkarbonar (PFK). Målgruppa er aktørar som har større mengder HFK- og PFK-haldig avfall.

Kva for tiltak kan få tilskot

Det blir utbetalt refusjon for den mengd HFK og PFK som er levert til godkjent destruksjonsanlegg for destruksjon. Refusjonssatsane vil vere lik dei gjeldande differensierte avgiftssatsane for avgifta på HFK og PFK ved tidspunktet for innlevering, jf Stortingets årlege avgiftsvedtak og [forskrift 11. desember 2001 nr. 1451 om særavgifter § 3-18-2](#). Avgifta er på kr 190 pr tonn CO₂ – ekvivalentar.

Kor skal søknaden sendast

Refusjonskrav kan fremjast av avfallsbesittar ved søknad til Klima- og forureiningsdirektoratet.

Krav til innhald i søknaden

Det må leggjast ved analyseprøver til søknaden som viser kva slag mengd og typar av HFK og PFK som er levert til destruksjon. Søknaden skal òg innehalde dokumentasjon som viser at den mengda HFK og PFK det blir søkt om refusjon for, er levert til godkjent mottak for destruksjon. Retten til refusjon fell bort om avfallet ikkje blir oppbevart ved destruksjonsanlegget i minst to veker etter at søknad om refusjon er sendt inn. Retten til refusjon fell òg bort om avfallet i løpet av denne perioden ikkje er merka med kven som har levert avfallet, eller om avfallet ikkje er påført ein referanse til eit analyseprov.

Klima- og forureiningsdirektoratet kan fastsetje nærare reglar for utbetaling av refusjon i dei tilfella der HFK- og PFK-haldig avfall blir eksportert.

Tilskot til internasjonalt samarbeid, luftmiljø og polarforvaltning

Tilskot til nasjonale og internasjonale miljøtiltak (Kap.1400, post 76)

Målgruppe for ordninga

Målgrupper er ikkje-statlege nasjonale og internasjonale organisasjonar. Kommunar, institusjonar og private verksemder kan òg søkje.

Mål for ordninga

Målet for ordninga er å medverke til nasjonale tiltak slik at Noreg oppfyller sine internasjonale plikter når det gjeld naturmangfald, klima og forureiningar, og nasjonale mål innafor alle resultatområda i

miljøforvaltninga. Målet med ordninga er òg å styrkje arbeidet med miljøspørsmål som er svært viktige for Noreg, og å få gjennomslag for norske miljøvernpolitiske prioriteringar internasjonalt.

Ein stor del av midla under kap. 1400 post 76 er øymerka gjennom omtale i Miljøverndepartementets budsjettproposisjon. Den delen av løyvinga som er open for søknader utgjer 5,6 mill kroner. Desse midla vil departementet blant anna prioritere til søknader som gjeld miljømerking og miljøsertifisering, avfallsrelaterte prosjekt, herunder arbeid med å redusere mengda mat som blir kasta, og søknader som gjeld utvikling og dokumentasjon av berekraftig skogforvaltning. Samarbeid med andre nordiske land om prosjekt retta inn mot dei internasjonale klimaforhandlingane vil òg bli prioriterte, under dette eit pilotprosjekt om etablering av sektorvise mekanismar i utviklingsland under den Nordiske arbeidsgruppa for globale klimaforhandlingar (NOAK).

Kor skal søknaden sendast

Søknad skal sendast Miljøverndepartementet, postmottak@md.dep.no

Søknadsfrist

Søknadsfrist til Miljøverndepartementet er 31. desember 2011.

Krav til innhald i søknaden

Sjå under generell omtale ovafor.

Stipend (Kap. 1471 post 50)

Mål for ordninga

Stipendmidlane skal auke rekruttering til og kompetansen innafor den norske polarforskinga. Midlane er eit viktig og verksamt verkemiddel for å stimulere norsk polarforsking på Svalbard. Støtte blir primært gitt til norske hovudfags- og doktorgradsstudentar. Støtta skal dekkje ekstrautgifter ved opphald i felt.

Utlysing av ordninga skjer i slutten av oktober kvart år med frist midt i november. Ein komite under [Svalbard Science Forum](#) vurderer søknadene og deler ut midlar.

Svalbards miljøvernfond (Kap. 1472)

Svalbards miljøvernfond blei etablert i 2005. Fondet består mellom anna av midlar frå miljøavgift for reisande til Svalbard og andre avgifter i samband med jakt og fiske.

Både fondskapitalen og avkastninga skal nyttast til tiltak på Svalbard og som har til føremål å verne miljøet på øygruppa. Fondet har eit styre som fordeler fondsmidlane etter eksterne søknader. Sekretariatet for fondet er lagt til Sysselemannen på Svalbard.

For fristar og skjema for søknader, sjå: <http://www.sysselemannen.no/>, og klikk på "Svalbards miljøvernfond" nedst til venstre på forsida.

Adresseliste

Direktorat

Direktoratet for naturforvaltning

Tungasletta 2

7485 Trondheim

tlf. 73 58 05 00

<http://www.dirnat.no/>

Elektronisk søknadssenter

Klima- og forureiningsdirektoratet

Strømsvn.96, Pb. 8100 Dep.

0032 Oslo

tlf. 22 57 34 00

<http://www.klif.no/>

Riksantikvaren

Dronningensgt. 13, P.b. 8196 Dep.

0034 Oslo

tlf. 22 94 04 00

<http://www.riksantikvaren.no/>

Fylkesmannen i	Adresse	Telefon/Telefax
Oslo/Akershus	Tordenskjoldsgt. 12 Boks 8111, Dep 0032 Oslo	22 00 35 00 22 00 35 35
Østfold	Vogtsgt. 17, 1502 Moss Pb 325, 1502 Moss	69 24 70 00 69 24 70 01
Hedmark	Statens hus, Parkgt 36, Pb 4034, 2306 Hamar	62 55 10 00 62 55 10 31
Oppland	Storgata 170, Serviceboks Statens hus, 2626 Lillehammer	61 26 60 00 61 26 61 67
Buskerud	Fylkeshuset, Statens hus Pb 1604, 3007 Drammen	32 26 66 00 32 89 32 36

Vestfold	Statens Park, Anton	33 37 10 00
	Jensensgt. 6 Postboks 2076, 3103 Tønsberg	33 37 11 35
Telemark	Statens Hus,	35 58 61 10
	Gjerpensgt. 14, 3708 Skien	35 52 85 90
Aust-Agder	Ragnvald Blakastads vei 1	37 01 73 00
	Serviceboks 606, Fylkeshuset, 4809 Arendal	37 01 76 10
Vest-Agder	Tordenskioldsgt 65	38 17 60 00
	Serviceboks 513, 4605 Kristiansand S	38 17 60 13
Rogaland	Statens hus, Lagårdsvn. 78	51 56 87 00
	Pb 59, Sentrum, 4001 Stavanger	51 56 88 11
Hordaland	Statens hus, Kaigt. 9	55 57 20 00
	Postboks 7310, 5020 Bergen	55 27 20 09
Sogn og Fjordane	Njøsavegen 2	57 65 50 00
	6863 Leikanger	57 65 50 05
Møre og Romsdal	Fylkeshuset	71 25 84 43
	6404 Molde	71 25 85 10
Sør-Trøndelag	Statens Hus	73 19 90 00
	Prinsensgt. 1, 7468 Trondheim	73 19 91 01
Nord-Trøndelag	Statens Hus	74 16 80 00
	7734 Steinkjer	74 16 80 53

Nordland	Moloveien 10 8002 Bodø	75 53 15 00 75 52 09 77
----------	---------------------------	----------------------------

Troms	Strandveien 13 Postboks 6105, 9291 Tromsø	77 64 20 00 77 64 21 39
-------	--	----------------------------

Finnmark	Statens hus, Damsvn 1, 9815 Vadsø	78 95 03 00 78 95 03 07
----------	--------------------------------------	----------------------------

Fylkeskommunen i	Adresse	Telefon/Telefax
-------------------------	----------------	------------------------

Oslo og Akershus	P.b. 1200 Sentrum	22055000
	0107 Oslo	2205505

Østfold	P.b. 220	69117000
	1702 Sarpsborg	69117070

Hedmark	Fylkeshuset	62544000
	Parkgt. 64, 2325 Hamar	62544660

Oppland	Serviceboks	61289000
	2626 Lillehammer	61289495

Buskerud	Fylkeshuset	32808500
	3020 Drammen	32808508

Vestfold	Sven Foynsgt. 9	33344000
	3126 Tønsberg	33315905

Telemark	Fylkeshuset	35584200
	3706 Skien	35529955
Aust-Agder	Serviceboks 606	37017300
	4809 Arendal	37017303
Vest-Agder	Serviceboks 517	38074500
	4605 Kristiansand S	38074501
Rogaland	P.b. 130	51516600
	4001 Stavanger	51516835
Hordaland	P.b. 7900	55239000
	5020 Bergen	55239949
Sogn og Fjordane	Fylkeshuset, Askedalen 2	57656100
	6863 Leikanger	57656101
Møre og Romsdal	Fylkeshuset	71258000
	6404 Molde	71258721
Sør-Trøndelag	Erling Skakkesgt. 14	73866000
	7004 Trondheim	73866480
Nord-Trøndelag	Seilmakergt. 2	74111000
	7735 Steinkjer	74111051

Nordland	Prinsensgt. 100	75650000
	8048 Bodø	75650001
Troms	P.b. 6600	77788000
	9296 Tromsø	77788001
Finnmark	Fylkeshuset	78962000
	9815 Vadsø	78962370